

פ ר ט י כ ל מ ט' 51/ב'

סישיבת ועדת הכספים שהתקיימה ביום ד', כ' בסיון
תשי"ג - 3.6.1953 בשעה 0855

ק. לוז	היו"ר י. גורי	<u>נוכחים:</u>
א. ציזלינג	א. אלישר	
מ. קלמר	ח. איזב	
ח. רובין	י. בדר	
ז. שפר	ש. דיין	
	א. הרצפלד	
א.מ. גניחובסקי	י. גאטרתי	<u>נעדר:</u>
י. פורדר	ש. בז'רנו	

מזמנים: מר ארגוב - נציב מס הכנסה
מר קשרון
ש. בזק - מזכיר
ש. ספיבק

סדר היום: (א) שחרור פקדונות ממלווה חובה
(ב) חוק מקדמה למס-הכנסה, תשי"ג-1953

א. שחרור פקדונות ממלווה חובה

היו"ר י. גורי: ועדת המסנה שנבחרה לשחרור מוסדות חנוך ותרבות, מוסדות גמל, חסד, צדקה ובביאות ממלווה חובה סיימה את עבודתה. לאחרונה בתפרסמה ידיעה לידיעת המוסדות הנוגעים בדבר הגשת הבקשות, וגם קבלנו סיכום שאני מביא אותו לאישור הועדה, על-מנת להעבירו אחר כך לשר האוצר. (קורא את סיכום ועדת המסנה).

כשהבאתי את העניין בפני הועדה אמרתי שמכל המשא ומתן שנהלנו בעניין זה מסתבר שהועדה איננה חוזרת יותר לאותו עניין.

א. ציזלינג: (א) אני מציע להשתמש בתאריך "חודש נובמבר" ולא לפרט את היום. (ב) אני חושב שלא יהיה זה נכון לנסח את הסיפא כפי שנוסחה. הועדה לא שינתה את דעתה בסופו של דבר. אני מציע לכתוב: הועדה מוסיפה להיות בדעתה המייעצת לשר האוצר לשחרר את ה-145.

החלטה: הועדה אישרה את סיכום ועדת המסנה. הסיכום יועבר בכתב לשר האוצר.

ב. חוק מקדמה למס הכנסה, תשי"ג - 1953

סעיף 1 -

י. בדר: הצעתי המקבילה היא: (א) כל אדם שקבל הקצבה או הלואה מתקציבי הפיתוח של המדינה במשך השנה התקציבית 1953/54 ילווה מהטכום הזה 4% לאוצר המדינה; (ב) הטכום הזה יהיה מקדמה למס הכנסה שלו לשלש השנים הבאות, והוא ינכה את הטכומים האלה ממס הכנסה שלו ("אדם" כולל גם חברה, וכו'); (ג) עד כמה שלא יוכל לנכות מקדמה זו ממס הכנסה שלו, האוצר יחזיר לו את המקדמה לפי דינים כמו בחוק זה.

אני חושב שמתקן את הצעתי ל-10%, כדי שתהיה מתאימה לסכום הדרוש. זוהי הצעה מקבילה לכל החוק, והיא משקפת את ההצעה שהגשנו לכנסת.

א. ציזלינג: אני מססח את הצעתי קצת אחרת, אם כי היא מקבילה בתכנה. אם הצעה זו לא תתקבל - נכניס אלטרנטיבה.

החלטה: א) הצעת חבר הכנסת בדר נדחתה. (הסתייגות)
ב) הצעת חבר הכנסת ציזלינג נדחתה. (הסתייגות)

י. בדר: ברצוני להעיר על שתי נקודות בחוק: א) שיטת השיעורים; ב) השיטה האדמיניסטרטיבית של חוק. אשר לשיטת השיעורים, אומרים לנו שהכוונה היא ל-15 מיליון ל"י והיסוד הוא מס-הכנסה לשנת 1952/53. אני מניח שמס הכנסה עצמו לא יכניס יותר מאשר 50-65 מיליון ל"י. פירוש הדבר שהעומס של 15 מיליון ל"י הוא לכל הפחות בסמוצע 20% של היסוד. עומס זה מטל בחלקו הגדול על בריות פיטיות, ובחלקו על חברות. מס החברות הוא 50%. פירוש הדבר שהמס, לפי חוק זה, אם יהיה 6% מהכנסת הרווח, כפי שהוצע - פירוש הדבר שהוא יהיה 12% מס הכנסה של אותה חברה. אני מפנה תשומת לבכם, שהעומס הממוצע על מס-הכנסה הוא 20% ואולי 25%. פירוש הדבר שבשיעור זה מבטחת פריבילגיה לחברות.

דבר זה מראה שהיה הרבה יותר בריא אילו קטרנו את המקדמה הזאת לא להכנסה תיאורטית. עד כמה שברור מה יהיה מס-הכנסה הרבה פחות ברור מה תהיה הכנסה של האזרח משלם המסים. על מנת שיהיה בטחון כי הסכום הזה ייכנס, טוב לקשור את התעריף עם מס-הכנסה, מאשר עם הכנסה. אז לא יהיה צורך בשום אדמיניסטרציה, וגם מבחינת הגבייה הדבר נוח יותר. אולי יהיה הבדל פסיכולוגי ברגע שהדבר ייקבע בחוק, אבל ביחס לתשלום אין להבדיל בין הדברים. אין זה רק תשלום, אלא גם צורך של הצהרות, חישובים, שנויים וכו'. אני חושב שהמקדמה מוכרחה להיות בממוצע 20% של סך המקדמות, ובמסגרת זאת אפשרי גם בירור מסויים בפרוגרסיה לא גדולה.

עשיתי חישובים בנוגע למקדמה זו, מבחינת יחס גובהה כפי שהוצע, לגובה מס-הכנסה שכל אדם מוכרח לשלם בהתחשב בזכויים - דבר שווה לבעל הכנסה גדולה וקטנה כאחד. באתי למסקנה שהשיטה הזאת היא רגרסיבית. פירוש הדבר תשלום 25 ל"י ע"י אדם שהכנסתו מגיעה עד 1800 ל"י, וזה במקרים רבים 20% של מס-ההכנסה שלו. אדם כזה שיש לו ילדים, אשה וכו', אינו משלם יותר מאשר 120 ל"י מס-הכנסה לשנה. לעומת זאת בשלב הגבוה זה אולי 5% של מס-ההכנסה. מכאן שסולם זה הוא רגרסיבי.

היו"ר י. גורני: בענין הראשון צודק חבר-הכנסת בדר, ללא הסתייגויות. גם בענין השני, אני נוטה לחשוב שהוא צודק. העירותי בקריאת ביניים שיש הבדל פסיכולוגי, וכשקובעים שיטת מסים גורם זה הוא בעל ערך לא קטן. פירושה של הצעתו - הגדלת מס-ההכנסה, ואינני יודע אם לנגד אלה שהכינו את הצעת החוק היתה האבנשוואליות הזאת, ואם הם הביאו שיקולים אלה או אחרים בחשבון ולא קבלו אותם.

א. אלישר: הטבלה החדשה תקשה, לדעתי, על גביית הסכום אם בשנה אותה, אבל היא גם בלתי צודקת ותפגע באנשים הקטנים יותר מאשר בגדולים. יש למצוא דרך לקבל את הסכום, אבל יחד עם זאת אני מציע להקטין את ההבדלים לגבי כל 300 הל"י הראשונות.

מר ארנוב: חבר-הכנסת בדר אמר שהמס איננו פרוגרסיבי, אם להשוותו למס-ההכנסה הקיים. אינני חושב שזה נכון, אם נשווה את הפרוגרסיה לאותו מס פרוגרסיבי. אם נשווה להכנסה ולא למס, נראה שהפרוגרסיה הזאת יותר פרוגרסיבית גם למס-ההכנסה הקיים. הפרוגרסיה נמדדת לפי הכנסה.

שאלת ההצמדה למקדמה של מס-ההכנסה נדונה, ואמרו שזו תהיה הפלייה רבתי בין שכירים לבין אחרים. בעוד שאחרים מסרו את הדוחות שלהם לפני שנתיים והכנסתם תוערך לפי זה לגבי המקדמה, הרי אם נראה את משכורתו של העובד היום, אשר גדלה באופן אוטומאטי - הוא יצטרך לשלם באחוז יותר גדול מאשר ישלם עובד עצמאי שאיננו שכיר.

אשר להברי חבר הכנסת אלישר: אמר זאת ממלא מקום שר האוצר בנאומו בכנסת, שאין כל וודאות - ועל כל פנים לא לאדמיניסטרציה - 15 מיליון הל"י יכנסו בשלמות גם לפי דרגה זו; וכל הקטנה או כל שינוי רב בעצם הדרגה, עלולים בודאי לסכן את האפשרות הזו.

היו"ר י. גורי: הערתי התייחסה רק לשיטה שדבר עליה חבר הכנסת בדר. אני חושב שבנוגע לתוספת היוקר אפשר היה למצוא תיקון. לא התכוונתי לדבר על המבנה הפרוגרסיבי או הרגרסיבי של הטבלה, וגם לאחר דברי מר ארגוב אינני חושב שזהו שיא הפרוגרסייה.

ז. שפר: במקום "עובד" אני מציע לכתוב "עובד שכיר".

י. בדר: אני מציע למחוק בסעיף "הכנסה" את המלים: "לפני הניכויים על פי הסעיף 14 ו-15ב' לפקודה". ב"מסכורת" אני מציע לכתוב: "הכנסה, למעט תוספת יוקר לשכר".

- החלטה:
- א) הצעת חבר הכנסת שפר נדחתה.
  - ב) הצעת חבר הכנסת בדר, למחוק את המלים "לפני הניכויים...", נדחתה.
  - ג) הצעת חבר הכנסת בדר לכתוב: "הכנסה למעט תוספת יוקר לשכר", נדחתה. (הסתייגות).
  - ד) הצעת חבר הכנסת ציזלינג, נדחתה.
  - ה) סעיף 1, בתיקון: להוסיף את המלה "הפטורה" אחרי המלה "כאמור", כפי שהוצע - בתקבל.

ט ע י 2

א. ציזלינג: אם ההצעה המקבילה שלי לסעיף 2 תידחה, אציע את נוסח הסעיף כדלקמן: (א) כל אדם יהיה חייב לשלם מקדמה למט... "וכו". אם הצעה זו לא תתקבל, אציע בענין מט חברות שהמקדמה של חברות תהיה 20%.

י. בדר: אני מציע למחוק לגמרי את המט עד 1500 ל"י. הסעיף הראשון יהיה לגבי סכום 1500-1800 ל"י - 15 ל"י, וכל הטולם ילך כמו עכשיו. אני רק מציע דרגה נוספת: מעל 7500 ל"י - 9%. בקשר לזה אני מציע למחוק בסעיף הקאשון את המלים "לטעט חברה" ולמחוק את הסעיף המיוחד על חברות.

- החלטה:
- א) הצעותיו של חבר הכנסת בדר, נדחו. (הסתייגות)
  - ב) הצעותיו של חבר הכנסת ציזלינג, נדחו (הסתייגות).
  - ג) סעיף 2 כפי שהוצע, - בתקבל.

ח. רובין: אני מציע לקבוע את התאריך 1.7 ולא 21.6, כי אני חושב שזה לא יקויים.

היו"ר י. גורי: נציב מט הכנסה מבקש לקבוע תאריך זה סופית בקשר עם הדיונים בכנסת.

א. ציזלינג: אני מציע שמי שהכנסתו היא מ-6900 ל"י ומעלה, ישלם 10% מהכנסתו.

החלטה: הצעת חבר הכנסת ציזלינג, נדחתה.

ח. רובין: אני מציע שהעובד יקבל את הטפסים מנותן העבודה, כדי שלא יצטרך להתרוצץ לחפשם.

מר ארגוב: הדבר מתקבל על הדעת, אבל לא כל העובדים רוצים לקבל את הטפסים בדרך זו. על כל פנים, הם יוכלו לקבלם.

סעיף 3

החלטה: א) הצעת חבר הכנסת אריאב, למחוק את הסעיף, נדחתה.
ב) סעיף 3 בנוסח המוצע - התקבל.

סעיף 4

י. בדר: א) אני מציע קודם כל לומר שכל מעביד חייב למסור למנהל הצהרות העובדים שלו; ב) שכל עובד חייב, לפי דרישת המעביד, למסור לו הצהרה. במצב בו ההכנסות גדולות פי עשר מהמס, אני רוצה שנהיה יותר מדוייקים ביחס למצב של העובד במסירת ההצהרה.

מר ארגוב: תהיינה תקנות ששר האוצר יוציאן במיוחד.

י. בדר: החוק דורש שכל עובד ימסור הצהרה במישרין, ואין זה טוב. אני מציע לנסח כך: "לצורך סעיף 18 יצא עובד יחיי חובתו אם הצהרה שלו למעבידו". ימסור בזמן - אחרי שיידרש על-ידי המעביד -

ח. אריאב: אני מציע לכתוב: "כל עובד חייב להגיש באמצעות מעבידו את ההצהרה שיש למסרה למנהל".

החלטה: א) הצעת חבר הכנסת בדר, נדחתה. (הסתייגות)
ב) הצעת חבר הכנסת אריאב, נדחתה. (הסתייגות).
ג) סעיף 4 בנוסח המוצע - התקבל.

סעיף 5

החלטה: סעיף 5 בנוסח המוצע; התקבל.

סעיף 6

ח. רובין: אני מציע להעתיק את הדבר בחודש לגבי העובדים, ולכתוב "יולי" במקום "יוני".

מר ארגוב: יצא אז שהחודש העשירי יהיה חודש אפריל, ולפי החוק צריך להחזיר אז.

החלטה: סעיף 6 בנוסח המוצע, התקבל.

סעיף 7

י. בדר: כאן ניתנת לעובד שנכנס תוך השנה לעבודה, אותה פריבילגיה שבקשתי אותה לשוא לגבי עובד.

החלטה: סעיף 7 בנוסח המוצע, התקבל.

סעיף 8

החלטה: סעיף 8 בנוסח המוצע, התקבל.

סעיף 9

החלטה: סעיף 9 בנוסח המוצע, התקבל.

סעיף 10

החלטה: סעיף 10 בנוסח המוצע, התקבל.

ט ע י ף 11

א. ציזלינג:

אני מציע אחרי המלים "או מקצתה" להוסיף את המלים "או לדחות מועד תשלומה, כולה או מקצתה" (הכל

בתחומי מועד התשלום).

הדבר מסור לשיקול דעתו של המנהל, ואין צורך לציין זאת בגוף החוק.

היו"ר י. גורי:

אם הדבר אינו כתוב בחוק, אינו מסור לשיקול דעתו.

א. ציזלינג:

החלטה: (א) הצעתו של חבר הכנסת ציזלינג, נדחתה. (ב) הסעיף 11 בנוסח המוצע, התקבל.

ט ע י ף 12

היו"ר י. גורי:

אני רוצה להביא לידיעתכם כי דברתי עם השופט אייזנברג והוא קבל על עצמו לקבוע שופט מיוחד לענין זה - אותו שופט שגם מרכז שיפוט מיוחד בענינים שונים באופן נפרד, כך שיש לו בטחון שהקצב יהיה מהיר. שופט זה יהיה מוסמך לכל הארץ.

ח. רובין: אני מציע לשחרר מקבלי שכר, במידה שהם מערערים, מתשלום אגרות בית המשפט. כן אני חושב שצריך להגיד "בפני בית משפט מחוזי בהרכב של שופט אחד". לדעתי לא מתאים גם הביטוי "החלטה" ויש לכתוב "פסק הדין".

מר קטרון: אינני מוצא כל סיבה להכניס את ענין הפטור מאגרה, לחוק זה.

החלטה: (א) הצעת חבר הכנסת רובין ביחס לפטור מתשלום האגרה, נדחתה. (הסתייגות) (ב) הצעת חבר הכנסת רובין לכתוב "החלטת השופט" במקום "החלטת בית המשפט המחוזי", נתקבלה. (ג) סעיף 12 בתיקון חבר הכנסת רובין - התקבל.

ט ע י ף 13

ח. רובין:

אני מציע לכתוב "תישלח לפי כתובת המקבל".

היו"ר י. גורי:

משלוח בדואר רשום, פירושו משלוח לפי הכתובת.

י. בדר: אנצ מציע תוספת: "...רשום וייראה כנמסר כעבור ששה ימים מיום המשלוח - אלא אם הוכח אחרת".

החלטה: (א) הצעת הניסוח של חבר הכנסת בדר, נתקבלה. (ב) סעיף 13 בתיקון הנוסח כנ"ל - התקבל.

ט ע י ף 14

מר קטרון:

מר שלי בקשני להודיע כי הניסוח אינו סופי מבחינה סגנונית, ואבקש את הועדה להסמיך אותי לעבור יחד אתו ולהכניס תיקונים סגנוניים גרידא, במידה שיידרשו כאלה.

ח. רובין: אני מציע למחוק את המלים "רשאי לדרוש".

א. ציזלינג: אני מציע הצעה מנוסחת בסעיף 14, האומרת: "סעיף קטן ב' יסומן ג' ולפניו יבוא...".

י. בדר: אני מציע להוסיף סעיף-קטן ג' בו ייאמר: "סעיף זה איננו נתון לכיטול או לשינוי אלא על-ידי חוק שיתקבל בכנסת ברוב של שני שלישים של קולות חבריה".

החלטה: (א) הצעת הניסוח של חבר הכנסת ציזלינג, נדחתה.
(ב) הצעת חבר הכנסת בדר, נדחתה. (הסתייגות).
(ג) סעיף 14 בנוסח המוצע, - התקבל.

ט ע י ף 15

מר ארגוב: אם לאדם לא ידועה בדיוק הכנסתו בשנה שעברה והוא הודיע שעליו לשלם 300 או 400 לירות, או שהדבר נקבע על-ידי המנהל לפי שפיתו - הדבר לא יקבע את קביעת מס הכנסה.

החלטה: סעיף 15 בנוסח המוצע - התקבל.

ט ע י ף 16

החלטה: סעיף 16 בנוסח המוצע - התקבל.

ט ע י ף 17

החלטה: סעיף 17 בנוסח המוצע - התקבל.

ט ע י ף 18

א. אלישר: הצעתנו היא לקבוע 20% קנס, ואנחנו עומדים עליה.

י. בדר: אני מציע לקבוע שאם מסר הצהרה לאוצר אבל לא מסר העתק למעביד ולהיפך - עליו לשלם פי 10 ממה שמגיע ממנו. הצעתי היא: (א) 20%, כמו בכל יתר החוקים; (ב) כיון שלפעמים ב-20% המספר הוא קטן מאוד, אציע מינימום - סכום לא פחות מאשר עשר לירות.

מר ארגוב: אינני מבין לשם מה באה ההקטנה של העונשים. אתמול דובר שהעונשים הם חמורים יותר לגבי עבירות קטנות ולכן חלקנו אותם לשלשה.

הינ"ר י. גורי: אני מבין שהצעות התקונים מכוונות לחלק הראשון.

מר ארגוב: אני מסכים שהחלק הראשון יצטרף לחלק השני, וייקבע שזה פי שלשה.

ח. אריאב: אני מסכים לקבוע 50% במקום הצעתי הקודמת (20%).

הינ"ר י. גורי: אני מציע לקבל את ההצעה הקובעת 100%.

י. בדר: אתם יודעים שכל אדם יעמוד בסכנה אם לא ימסור הצהרה אחת. עובד עצמו בסכנה זו אם לא ימסור הצהרה אחת משתיים. אני מסכים לפשרה, אם תוציאו מכאן את המקרה של מסירת ההצהרה בהעתק אחד בלבד.

א. אלישר: אני מציע לכתוב: "רשאי המנהל להטיל עליו קנס עד כדי 50% מהמקדמה שהיה עליו לשלם".

הינ"ר י. גורי: יש הצעה להטיל 100% במקום פי שלשה, והצעה אחרת - לקבוע 50%.

החלטה: (א) הצעת האוצר בדבר צירוף חלק ראשון ושני

וקביעה שזה פי שלשה, נדחתה.

(ב) ההצעה לקבוע 50%, נדחתה.

(ג) ההצעה לקבוע 100% - נתקבלה.

(ד) הצעת חבר הכנסת בדר, לקבוע: 20% ולא פחות

מ-10 לירות - לא נתקבלה.

(ה) זכות הסתייגות לחבר הכנסת אריאב.

ח. רובין: אני מציע מסעיף קטן (3) לעשות סעיף מיוחד, כי זה ענין פלילי בעוד שיתר העניינים אינם פליליים.

בטרמינו לוגיה בחלק הראשון שעד סעיף ג' צריך להימנע מלהשתמש בביטוי

"קנס" ולמצוא ביטוי אחר לכך. אין זה ערעור אזרחי, בכל זאת. לגבי סעיף קטן (ג) לפחות צריך להיות שחרור מאגרות בית המשפט.

מר קטרנו: אינני מוצע טעם לחלק את הסעיף, כי שני הדברים הם עונשים. במלה "קנס" משתמשים במקרים אחרים גם כן. אשר להערה השלישית, צריך אמנם לתקן ולומר שהוא רשאי לערער לפני בית משפט מחוזי.

החלטה: סעיף 18 בנוסח המוצע - התקבל.

§§§
סעיף 19

ח. רובין: בסעיף קטן (א) אני מציע להוסיף: "באישור ועדת הכספים". זה ענין ענין מאד שנוגע בעיקר למחוסרי עבודה, ואני חושב שתקנות אלו אינן יכולות להיעשות בלי אישור הוועדה.

היו"ר י. גורי: הנסיון זה כיוון שהרבינו יותר מדי להטיל על ועדת הכספים דאגות, והדבר מתקם בנו עכשיו. אני מציע, איפוא, לחברי הוועדה - לא לקבל את הצעת חבר הכנסת רובין.

מר קטרנו: אשר למחוסרי עבודה - הם יכולים לפנות למנהל ולבקש פטור.

ח. רובין: אם ועדת הכספים עמוסה עבודה, אבקש למסור זאת לוועדת העבודה.

החלטה: (א) הצעת התיקון של חבר הכנסת רובין, נדחתה. (ב) סעיף 19 בנוסח המוצע - התקבל.

היו"ר י. גורי: קרתה תקלה, כי הייתי צריך להצביע באופן מקביל את הצעות הסיעה הקומוניסטית, ואצביע עתה כל סעיף וסעיף.

החלטה: הצעות הסיעה הקומוניסטית בסעיפים השונים - נדחתה - (לגבי סעיף 14(4) נתקבלה בוועדה הצעה, בתוכן דומה להצעה המוצעת על-ידי המפלגה הקומוניסטית).

היו"ר י. גורי: אמרתי אתמול בנוכחותו של חבר הכנסת וילנר שמכל מקום בנוגע לענין היסודי שלו, ניתן לו אפשרות להסתייג. אני מציע לתת לו הסתייגות רק בענין המקביל, ולא לתת הסתייגות בכל שאר הסעיפים; או, לקבוע לו זמן של עשר דקות על-מנת לדבר באופן כולל.

ח. רובין: אפשר לפסול את ההסתייגות, או לא לפסול אותן.

היו"ר י. גורי: זה הנוהל, שאנחנו נותנים זמן ונותנים חופש למסתייג להתרכז בדברים החשובים לו ביותר.

ח. רובין: זה נוהל, אבל התקנון קובע דברים ביחס להסתייגות. אני מציע בענין זה לתת להם את ההסתייגות.

החלטה: הצעת היו"ר הועדה, לתת הסתייגות בענין היסודי ובשאר הסעיפים לא לתת הסתייגות - נתקבלה.

ח. אריאב: אני מציע לפרש: 15 מיליון ל"י.

החלטה: הצעת חבר הכנסת אריאב, נדחתה. (הסתייגות).